

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نپاشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

درویش وردک

۲۳ دسمبر ۲۰۱۶

یوشپیتیم مجلس (دانشان په خواطروکی)

لومړی برخه

شیخ عبدالقادر (قدس سره) د ۵۴۵ هجری کال درجب به شلمه په مدرسه کی داسی وفرماییل: یوه پوښتونکی دهغه څه په هکله چی په زره کی تیریزی وپوښتل، دته وویل شول کوم څه ته په درونی خواطرواومسایلو خبرگیری یی؟ پوه شه چی ستا درونی یادونه، له شیطانہ اودنفس له هواڅخه دی، ستا غم هماغه دی چی ته یی ولکه گیری یی، تذکرات دی هم دهماغو علایقو له سنخوڅخه دی. هغه وخت چی خواطر دحق په یاد مشغول کیږی، چی زره دخدای څخه له غیروتش وی، همداسی چی فرمایلی یی دی: (مَعَادِلَهُ أَنْ تَأْخُذَ إِلَّا مَنْ وَجَدْنَا مَتَاعًا عِنْدَهُ) هرکله که دخدای یاد ستا په زره کی ځای ونیو، زره به دی دحق له مهر څخه ډک شی، اونادرسته خواطر چی بنسټ یی له شیطان اوددنیا له هوی او هوس څخه دی، له تا به وتښتی. دآخرت یاد له خاطر دی، نفس لره خاطر دی، اوزره لره خاطر دی، اودحق یاد لره هم خاطر دی، پس ای ریښتینی صادق، پرتالازمه ده چی ټول خواطر له زره وباسی، اویوازی دخدای یاد په زره کی ځای گیری. هرکله که د دنیا، نفس اوشیطان له یاده لیری شوی، دآخرت یاد به دی په زره کی ځای ونیسی، اوپه هغه پسی به دحق مهرا لاس ته راوړی، چی دهیلو اوآمالو غایت دی. هرکله که زر سالم شو، که له هغی وپوښتی چی څه خاطر یی لری، اوله چاسره بوخت یی؟ ځواب به درگیری: پرته دحق له یاده بل څه زما په زره کی نشته.

(ای دخدای بنده) دمعرفت اودخدای دپیژندنی په لاره کی زیاروباسه، چی داکاردتولو خیرونو اوبرکاتوبنسټ دی. هرکله که دحق په طاعت کی کوشا وی، معرفت ته به ورسیری، پیغمبراکرم(صلی الله علیه وسلم) په دی هکله فرمایلی: (إِذَا أَطَاعَ الْعَبْدُ رَبَّهُ عَزَّوَجَلَّ أُعْطِيَ مَعْرِفَتَهُ، فَإِذَا تَرَكَ طَاعَتَهُ لَمْ يَسْلُبْهَا مِنْهُ بَلْ يَبْقَى فِي قَلْبِهِ لِيَحْتَجَّ بِهَا عَلَيْهِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يَقُولُ لَهُ: مِزْتُكَ بِمَعْرِفَتِي، وَتَفَضَّلْتُ عَلَيْكَ بِهَا، لِمَ لَمْ تَعْمَلْ بِمَا عَلِمْتَ) - «هرکله که بنده دخدای طاعت وکړ، پاک خدای هغه خپل معرفت باندی نائل کوی، اوهرکله که یی طاعت ترک کړ، هغه(معرفت) نه تری سلوبی، بلکه په زره کی یی پریږدی، ترڅو دقیامت په ورځ دده په ضد شهادی ورگیری اوورسره په جگړه شی، خدای پاک هغه ته وایی: ته می په خپل معرفت سره متمایزگیری، اودفضل اوعنایت مشمول می وگرځولی، ولی په هغه څه چی زده گیری دی و، عمل ونکړ؟».

(ای دخدای بنده) هغه څه چی په لاس کی لری دحق له لوری ندی، بلکه دا دنیا طلب اوشرک اوپه خلکو تکیه ده چی فصاحت اوژبورتوب یی درگیری اوته یی واداره گیری یی چی په ظاهره خپل مخ ژیر گیری، اووصله جامی واغوندی.

باید خان کوچنی وگنی، اوخپل درونی رازونه پټ وساتي، ترڅو دننمت په تحدث مأمور کړای شی. ابن شمعون(دخدای درود دی پرده وی) هرکله که به ورته کرامت حاصل شو، ویل به یی دا دشيطان له نیرنگه دی، اوپه دی حال به و، ترڅوبه چی خطاب ورته وشو، اوورته به وویل شول: ته څوک یی؟ پلار دڅوک دی؟ دخدای په نعمتونو تحدث وکړه. موسی علیه السلام به په خپلو مناجاتو کی داسی خدای ته ویل: (ای پالونکیه ماوینسه)، ورته خطاب ورسید: تاته خپله پیژندنه سفارش کوم، ماوغواره، څلورځلی به یی غوښتنه تکراروله، اوهره پلا به یی دلومری ځل په شان ځواب اوریده. خیرشه، هیڅکله ورته ونه ویل شول چی دنیا وغواره اوآخرت پریرده، دغه ځوابونه په دی دلالت کوی چی ده ته وویل شول تا خپل اطاعت ته امرکوم، اوله گناهونودی لیری کوم، تا خپل قرب ته رابولم، تاته دتوحید سفارش کوم اودنیک عمل، تاپرته له مانه، له نوروڅخه اعراض اومخ اړولو ته رابولم. هرکله که دزره درست اوسالم شوخدای به وپیژنی، زړه پرته له خدایه له هرڅه انکارکوی، اویوازی انس به یی له خدای سره وی، اوله غیرو به وحشت ولری، راحت اوهوساینه به یی دحق ترڅنگ اورنځ به یی دخلق ترڅنگ وی.

لویه خدایه، شاهد اوسه چی بندگانو ته په پند ورکولو کی دمالغی تریپولی لارم، اوزیار اوکوښین می ددوی اصلاح ده. ای عابدانو، ای زاهدانو او ای گوښه ناستو! راشی اوزماوینا هرڅومره که لنډه اومختصره وی واورى، یوه ورځ اوپا یوه اونى له ماسره تیره کړی! شاید هغه څه چی ستاسو پکی گټه وی زماسره ومومى. وای پرتاسو! ډیری له تاسو دھوس په ولکه کی یاست، په خپلو صومعوکى په خلق پرستی مشغول یاست، اوداپه دی علت ده چی په خپلو خلوت خانو کی دجهل سره همناستی یاست.

وای پرتا! دعاملو علماوپه طلب کی زیاروباسه ترهغی چی له پښو پاته شی، داسی په علم اوعاملو علماوپسی په منډه وزغله ترڅودی په پښو کی ځواک پاته وی، اوکله چی ناتوانه شوی، بیاپه زره اوباطن سره په لټه اومنده شه، اوهرکله که دی ظاهری اوباطنی ځواک له لاسه ورکړ، نوپوه شه چی دحق قرب ته رسیدلی یی، اودرحمت باب ته رسیدلی یی. هرکله که دی دزره گامونه هم له حرکت پاته شول، هغه هم دقرب علامه ده، پس پدی حال کی تسلیم شه اودمه جوړه کړه. اوپه دغسی حال که یی درته صومعه جوړه کړه اویایی په یوه رنگه کی هستوگن کړی، اویایی آبادی ته واستولی، پوه شه چی دنیا اوعقبی، انس اوجن ستا خدمت ته ملا تړلی ده. هرکله که دقرب مقام بنده ته حاصل شو، ولایت اونیابت به ورته تفویض شی، دغیب دخزانو ټولی شتمنی به ورته وړاندی شی، اوټول آسمانونه اوځمکه او هغه څه چی پکی دی دده یاروگرځی. ددی منزلت په سبب به دباطن صفا اودزره نور، ایمان اواسلام دبنده څخه بند نشی، بلکه تل به دخوف اورجاء، لمونځ اوروژه اودشپي قیام به یی ډیرشی، له کبله دی چی دراستانو قوم دغفلت له خوبه راوین شوی، اوله خلکو څخه په تیشته دی، اوله ځناورو سره مأنوس شوی، دونو له پانو اوویالو څخه خوراک اوڅښاک کوی، اولمر ورته تیاره اودمیاشتی اوستورو پشان دی.

راشی دغه باطلی ادعاگانى اودغه بی معنی قیل اوقال پریردی، له گاونډیانو سره له حده زیاد مصاحبت مه کوی، اوله دوستانو سره پرته له جهته وخت مه مصرفوی، چی داپرته له هوسه بل څه ندی، ځکه غالباً دروغ او غیبت اومعصیت ددغودول ناستوڅخه منځ ته راځی. څوک له تاسو څخه نه باید له کوره ووزی، مگردخپلو مصالحو لپاره اوپا داهل اوفرزند دمعاش لپاره. زیاروباسه په محاوره کی دخبرو پیل کوونکی ونه اوسی، بلکه تل ځوابگراوسی. که چا له تاڅخه کوم څه وپوښتل، وگوره چی په ځواب کی ستا اوپا بل کس مصلحت شته اوکه نه؟ که دمصلحت درلودونکی نه و، له ځواب ورکولو څخه ډډه وکړه.

د(اولیاء الله) قوم په ټولو حالاتوکی دخدای په هکله فکرکوی (یوتون ماآتواو قلوبهم وجاهه) -«هغه څه چی باید ترسره کړی، ترسره کړی اوزرونه یی خوفناک دی» له هغه څه نه په ویره کی دی چی دفریفتگی په وجه تربازخواست

لاندی رانشی، له دی څخه وپریږی چی مبادا ایمان یی عاریتی نه وی! په گوتو شمارته دخدای نعمتونه اووبښنی مخ راوړی، اوزرونه یی دقرب باب ته ننباسی، دقرب دار ته دننوتو اجازه ترلاسه کوی، داولیاالله، ابدالو اوانیبواو(علیهم السلام) اودتلو خلکو له بلی گرځی، دزرونو دسلطان مقام ته رسیری اودحق نیابت ته نائل کیږی. خدای پاک دوی ته دځمکی په سر الهی خلافت عطا فرمایلی اوپه خپل حکمت سره یی په نطق راولی اوبزرگی ته یی رسوی اودیاری او عنایت لاندی یی نیسی.

قدمونه یی دحق په لاره کی استواره اوایمان یی پوخوالی ته رسوی، دمعرفت په تاج سره یی سینگاروی. ټول انس اوجن اوفرشتی یی په خدمت کی حاضریری، زرونه یی داسرارو په نورروښانه کیږی. هریو له دوی څخه داسی پادشاه دی چی دزرونو په سلطنت ناست دی. اولنیکری یی په ځمکه دخلکو په ارشاد اوراهنمایي بوخت دی، اودابلیس دجنودو په ماتی.

(ای قومه) داولیاالله له آثارو اولاروڅخه پیروی وکړی، ټول هم اوغم مو ننباید خورل څښل، زناشویی اوددنیا مال ټولونه وی، ددوی ټول هم عبادت اودعاداتو ترک کول دی. ددوی درگاه ولتوی اوهملته هستوگن شی. دحق له درگاه مه تښتی، خدای دآفاتو په نزول سره تاسو دغفلت له خوبه راوینوسی، مرضونه اولوری دآزمایښت اوبیداری لپاره دی، دهغو کسانو له بلی مه اوسی چی داشتباہ مرتکب شوی، اوپه دی حالاتو کی نه پوهیری چی دحق اراده څه ده. دخدای پرستش(پالنه) وکړی اواخلاص ولری. آیا نه مودی اوریدلی چی عزوجل خدای فرمایلی: **(وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُنِي)** - «انس اوجن می ندی پیداکړی، مگردعبادت لپاره». پس که دغه امر(دخدای عبادت) درته متحقق شو، اوپه هغه دی آگاهی ترلاسه کړه، دحق له لاری مه گزړه، اودده په عباداتوکی کوشا اوسه. څوک چی دحق له عبادته مخ وگرځوی، نه پوهیری چی دڅه لپاره خلق شوی دی، او هغه څوک چی دحق پرلاره استواره دی اودتحقیق اهل دی، ډیر ښه پوهیری چی دحق دافس ذات دعبادت اوبندگی لپاره پیداشوی دی، اوپوهیری چی وروسته له مرکه بیا ژوندی کیږی، اودخپلو اعمالو پایلی به گوری.

(ای دخدای بنده) پوه شه چی باطنی امورات نه څرگندیږی، مگردحق پیشگاه ته په وصول سره، اودده باعظمته درگاه کی اوسیدل، اودده په درگاه دواقفینوسره په کتنه. هرکله که په حسن ادب دحق باب ته لاره شوی په متواضع اوتیبت سر باندی اوهملته هستوگن شوی، دیزدانی رحمت دروازه به دی دزړه پرمخ پرانستل شی، مجذوب به دی کړی اوقرب ته به دی ورسوی، اوهملته دی چی هرچاچی دجذب لایقت درلود مجذوب کیږی، اوهرڅوک چی باید قریب شی، مقرب کیږی، اوهرڅوک چی ښایسته ودمهراوخوینی اودخاطراطمینان ته یی رسوی، او هغه چاچی دکلام ارزښت درلود، ورسره خبری کوی. ای دحق عزوجل له دی نعمتونو څخه، غافلینو، چیرته یاست؟! ولی ستاسو زرونه تردی اندازی له هغه څ چی یادون می وکړ، لیری دی؟ آیا داسی گنی چی دا یوآسانه کاردی؟ اوپه تصنع اوظاهرسازی درته حاصلیری؟ پوه شی چی داکار دصدق اوصفاتو اړین دی، دمقدراتو اوستونزو سره صبر اوشکیبایی ته محتاج دی.

که دهغوکسانو له بلی څخه یی چی دحق په معصیت کی دی، اودظاهراوباطن گناهونو څخه یی په ټوله سره توبه کړی، اوپه بیابانونو کی دلقاءالله په لټه کی یی، پوه شه چی په دی وخت کی درته آزمایښت رسیری، اوترارزیایی لاندی راوستل کیږی، په دی حال کی باید هر هغه څه چی ددنیا اوراحت اوسلامت څخه په لاس کی لری، ټول باید فداکړی، اوپرتولو ستونزوباندی صابره اوسی، هغه وخت دی چی ددنیا اواخرت ملک درته مخه کوی، اوتوبه دی قبلیږی، اوله دی پرته به هیڅ ډول توفیق ترلاسه نکړی.

ای تائبه، په خپله توبه کی ټینگ اوثابت قدمه اوسه اواخلاص وکړه، اودبلاوپروخت خپل سکون اوارامش وساته، ځکه عزوجل خدای په دی هکله په شب بیداری، تنده، لوړه، له دوستانو سره بیلتون، خپل بنده آزمایی. آیا دایوب علیه

السلام کیسه دی نده اوریدلی؟ کله چی عزوجلّ خدای اراده وفرمایله چی دده محبت و آزمایی، او هغه خپل خائته خانگری کری، دده سره یی له زن اوفرزند او شتمنی او خدمو پرته له ماینی هیخوک هم پری نبنول، ماینی به یی په ورخودخلکو خدمت کاوه اولرغوندی خواړه به یی ورته تیارکړل، ترخوچی یی آن دبدن غوښی ټولی ټوی شوی اونیرواوخواک یی له لاسه ورکړ، یوازی سترگی، غورونه اوزره یی پاته شول(سالم)، په دی حال کی یی دخدای دصنعت عجایب وکتل، په ژبه یی ذکرکاوه، او په زړه په مناجاتو بوخت و، دقدرت عجایب یی په باطن سره کتل، ملائکو به درود پری وایه اوزیارت به یی کاوه، ده هم له انس سره پریکرون اوانس ته وصل شوی و، له اسبابو او وسایلو سره یی اړیکه پری کری وه اودحق په محبت اوقدرت باندی متوسل شوی و، کاری صبرو چی پیل یی تریخ او پای یی خور و، ایوب علیه السلام داوپه منخ کی ، خور اوگواراو.

دراستانو قوم دبلواپه محال صابره دی، نه لکه تاسو بی تابه اوبی قراره، بلاوی ډول ډول دی، کله جسم اوبدن نیسی، اوکله زړه ته هم سرایت کوی، کله دخلکو له لوری دی، اوکله هم دخالق له لوری . هرخوک چی ترآزمایښت لاندی رانغی، گټه نلری، اولهی آزمایښت دغوښتی تښتونکی التونکی په څیرده ، باید پروراندی یی پایښت اومقاومت وشی. دزاهد اوعابددهیلونهایت په دنیاکی کرامت اوپه آخرت کی جنت دی، ولی دعارف هیله په دنیا کی دایمان بقاوپه قیامت کی ددوخ له اوره خلاصون دی، تل په دی هیله دی چی ترخویی زړه ته الهام وشی، داڅه حالت دی؟ ساکن اوثابته اوسه، ته مقبول القول یی، ددیرو خلکو دژغورلوباعث یی، ته درسول اکرم(صلی الله علیه وسلم) پروراندی چی سرورشافعین دی، قرارلری اودغه بشارت دایمان ثبات دی. دسلامت اوعافیت بشارت، اوله انبیواو اومرسلینو اوصدیقینو سره چی دغوره شویو خواص دی، مل اوهمد یی، اوهرکله چی دوی دپیری ډاډینی احساس وکری، خون فشان یی دپیری، اودشکرژبه یی نوره هم په وینا راخی.

دراستانو قوم دعزوجلّ خدای دهغی قول په معنی کی تفکرکری چی فرمایلی یی دی: **﴿يَفْعَلُ مَايُرِيدُ﴾**-**﴿لَايَسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ﴾**، **﴿وَمَا تَشَاؤُنَ إِلَّا أَنْ يَشَاءَ اللَّهُ رَبُّ الْعَالَمِينَ﴾**

تاسو هم تعقل وکری، خدای پاک چی هرڅه وغواړی هغه ترسره کوی، نه هغه څه چی خلک یی غواړی، عطا اوبخشش باید یوازی له هغه وغوښتل شی، . داولیهالله قوم دخدای پروراندی تسلیم دی، خدای پاک دوی متغییر اومتحول کوی، نیرددی کوی یی. اوکله یی لیری کوی، اوکله یی عزیز کوی، ولی په ټولو دغه احوالاتوکی لکه دغرو پشان استواره دی، اوپه عبودیت اوحسن ادب کی یی هیڅ ډول تزلزل نه راخی.

لویه خدایه، دخای اوصالحو بندگانوپروراندی مو په حسن ادب کړه، مونږپه دنیوی علایقو اواسبابوباندی په زړه تړلو مه آزمایه، توحید اوتوکل مو ثابت وساته، په خپل وجود سره مونږ مستغنی کړه، زمونږ اړتیاوی ته پوره کړه، مونږزمونږپه وگفتار اوکردارباندي مه نیسه، په خپل کرم اوعفوه سره زمونږ سره معامله وکړه . آمین!